

lisalmen keskustan palveluiden ja viihtyisyyden kehittämissuunnitelma

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

1 Tausta

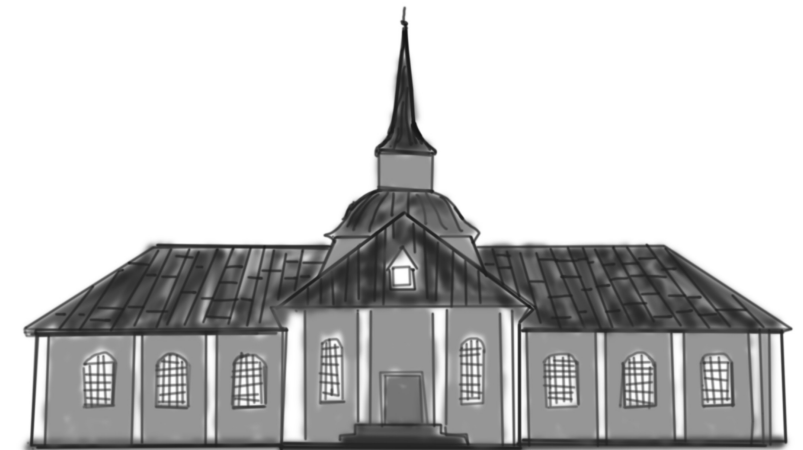
Ylä-Savossa Iisalmen kaupunki sekä Lapinlahden, Vieremän ja Sonkajärven kunnat ovat yhdessä käynnistäneet kuntakeskustojen kehittämistyön. Työtä ennen kunnat ovat kartoittaneet paikallisilta asukkailta, yrittäjiltä, vapaa-ajan asukkailta ja muilta kunnissa vierailevilta näkemyksiä ja toiveita keskustaaajamien palveluista. Tämä yli 1000 hengen näkemys tarjoaa mahtavan ponnahduslautan kuntakeskustojen kehittämiseen.

Iisalmi on vuonna 1891 perustettu, noin 22 000 asukkaan kaupunki Pohjois-Savon maakunnassa. Se kuuluu Ylä-Savon seutuun ollen seudun keskustaajama. Pinta-alaltaan kaupunki on 872,20 km², josta vesistöjen osuus on 109,15 km².

Iisalmi sijaitsee E63-tien, kantatie 88:n sekä valtatie 27:n risteyksessä ja sitä ympäröivät useat järvet, kuten Porovesi, Paloisjärvi ja Iso-Ii. Iisalmen naapurikuntia ovat idässä Sonkajärvi, kaakossa Lapinlahti, lounaassa Pielavesi, luoteessa Kiuruvesi ja pohjoisessa Vieremä. Iisalmen keskusta sijaitsee Poroveden rannalla ja kaupungilla on myös vuonna 2008 uudistettu satama, josta pääsee esimerkiksi Kuopioon.

Iisalmella on oma rautatieasema, josta on päivittäin yhteyksiä sekä etelään että pohjoiseen. Kuopioon Iisalmesta on matkaa 80 km, Ouluun 204 km ja Helsinkiin 462 km. Lähin lentokenttä löytyy Kuopiosta.

Iisalmi tunnetaan laadukkaasta perusopetuksesta ja kaupungin tavoitteena on tehdä laadukkaasta opetuksesta yksi vetovoimatekijöistä, jolla saadaan uusia asukkaita ja työntekijöitä kaupunkiin. Tunnettuja vientiyrityksiä Iisalmella ovat esimerkiksi Lunawood, Genelec, Olvi sekä Normet.

2 Visio

"Iisalmi on kansainvälisesti tunnettu, vetovoimainen seutukaupunki, joka houkuttelee kaikenikäisiä asumaan, työskentelemään ja yrittämään. Yhteisölliset tapahtumat houkuttelevat kävijöitä laajalta alueelta Iisalmen keskustaan. Iisalmi tunnetaan kulttuuriympäristöstään, historiastaan ja tarinoistaan sekä viihtyisästä keskustastaan vesistöjen keskellä."

3 Kehittämisen painopisteet

Suomen Aluetutkimus FAR on toteuttanut touko–heinäkuussa 2017 lisalmissa, Sonkajärvellä, Vieremällä ja Lapinlahdella kaksi kyselyä liittyen keskustajaajien kehittämistyöhön. Ensimmäinen kyselyistä on suunnattu kaupunkilaisille, kaupungin vapaa-ajanasukaille sekä kaupungissa kaupungin ulkopuolelta asioiville ja toinen taas kaupungissa toimiville yrittäjille.

Kyselyissä selvitettiin vastaajien näkemyksiä lisalmen palveluihin, viihtyisyyteen sekä tapahtumatarjontaan. Kyselyn tuloksia on käytetty inspiraationa kuntakeskustojen kehittämissuunnitelmassa. FAR:in kyselyn tuloksia käytettiin myös yhtenä inspiraation lähteenä marraskuussa 2017 toteutetussa keskustahackathonissa. Hackathonissa esille tulleet näkemykset oleellisista lisalmen kehityskohteista osuvat yhteen myös kyselyssä esitettyjen kehittämistä vaativien kohteiden kanssa. Hackathonissa esille tulleita kehitysalueita ovat muun muassa katukuvan elävöittäminen, torin alueen kehittäminen, liikkeiden ulkoasun siistiminen, liikuntamahdollisuuksien lisääminen, linja-autoaseman ympäristön kehittäminen, Paloisvuoren kehittäminen, pyöräteiden ja parkkipaikkojen lisääminen, nuorten tilat, sataman hyödynnyttäminen sekä tyhjien tilojen käyttöönotto.

Yleisesti ottaen lisalmen keskustassa on paljon vahvuuksia. FAR:in kyselyn mukaan kaupunki koetaan turvallisena ja siistinä, jossa ollaan tyytyväisiä esimerkiksi katuvalaistukseen ja kausikoristeluihin. Myös peruspalvelut, kuten apteekki, kirjastopalvelut, ruokakaupat sekä parturi- ja kampaamopalvelut toimivat. MDI:n syksyllä 2017 tekemän kuntakyselyn tulokset tukevat FAR:in kyselyn tuloksia: kuntakyselyn mukaan lisalmen valtiokortteiksi koetaan turvallisuus, laadukkaat ja lähellä olevat palvelut, helppo ja sujuva arki, tiivis kaupunkirakenne sekä lisäksi lisalmen sijainti Ylä-Savon keskuksena.

Vahvuuksien lisäksi kehitettävääkin löytyy. Lisalmen heikkouksia ovat viihtyisyyden osalta kyselyn perusteella kaupungin elinvoimaisuus ja vireyys, ajanviettomahdollisuudet, teiden ja katujen kunto sekä liikkeiden sisääntulon houkuttelevuus. Lisäksi erityisesti lisalmissa asuvat ja vapaa-ajanasukkaat ovat nähneet kehitettävää kaupungin tapahtumissa ja yrittäjät puolestaan nähtävyyksissä sekä paikoitustilojen riittävyudessa.

Kyselyyn vastanneiden mukaan viihtyisyyttä ja elävyyttä lisäisi keskustassa kaupungin yleisen ilmeen kohentaminen, liikennejärjestelyiden parantaminen, torin alueen kehittäminen, palveluiden monipuolistaminen ja harrastusmahdollisuuksien sekä tapahtumien ja toiminnan lisääminen. Näistä kaikkein useimmin viihtyisyyden parantamisen keinoksi mainittiin yleisen ilmeen kohentaminen, joiden osalta tarkemmin mainittuja kehityskohteita ovat muun muassa toiminnan saaminen tyhjiin tiloihin, vihreyden ja koristeluiden lisääminen, linja-autoaseman ympäristön siistiminen, roskisten lisääminen lenkkipolkujen ja teiden varsille sekä ränsistyneiden rakennusten purkaminen tai korjaaminen.

Liikennejärjestelyiden osalta toivotaan erityisesti katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnon parantamista, liikennevalojen toimivuutta, kävelykatua sekä liikenneturvallisuuden parantamista. Torin kehittämisen osalta nähdään tärkeänä muun muassa torin tapahtumien ja ohjelman lisääminen, yleisesti torin kehittäminen sekä elävyyden ja vilkkaan torielämän luominen. Palveluiden ja harrastusmahdollisuuksien osalta ehdotetaan muun muassa ulkoliikunta-alueiden kehittämistä ja hoitoa, pidempiä aukioloaikoja liikkeisiin, esteettömyyttä, nuorten tiloja sekä uusia viihtyisiä terasseja, katukahviloita ja ravintoloita.

Palveluissa nähdään kehitettävää erityisesti lisalmen joukkoliikenneyhteyksissä ja postipalveluissa. Vapaa-ajan asukkaat ja kunnassa muualta asioivat kaipaavat myös parempia ravintolapalveluita.

Kysyttäessä mitä palveluita lisalmen keskustaajamasta puuttuu, mainittiin kyselyssä useimmiten kauppapalvelut (mm. urheilukauppa, kenkäkauppa, erätarvikekauppa), ravintola- ja kahvilapalvelut (mm. uudet kahvilat ja ravintolat sekä nykyisten aukioloaikojen pidentäminen), lapsille ja nuorille suunnatut palvelut (mm. omat tilat nuorille) sekä liikuntapalvelut (mm. treeniraput kuntoiluun ja uimarannan kehittäminen). Lisäksi toivottiin postipalveluiden kehittämistä ja kulttuuritarjonnan monipuolistamista.

Tapahtumien osalta lisalmeen toivotaan erityisesti enemmän koko perheen tapahtumia ympäri vuoden ja eri vuorokauden ajoille sekä lisää toritapahtumia. Yhteistyö ja avoimuus toimijoiden kesken nähdään tärkeänä ja tätä toivotaan enemmän. Uusille ja edullisille ilmaisille tapahtumille sekä koko perheen tapahtumille nähdään myös tarvetta.

Kyselyyn vastanneiden mukaan tapahtumien vaikutus alueella on hyvin positiivinen. Tapahtumien nähdään luovan alueelle positiivista imagoa, elävyyttä ja viihtyisyyttä. Lisäksi ne edistävät yhteenkuuluvuutta. Noin joka neljännes alueen yrittäjistä arvioi lisalmissa järjestettävien tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös omassa liiketoiminnassaan. Positiivisia tapahtumien vaikutuksia yrityksille yritykset näkevät olevan muun muassa näkyvyyden ja tunnettuuden lisääntyminen. Lähes puolet kyselyyn vastanneista yrityksistä lisalmissa haluaisivat osallistua tapahtumien järjestämiseen esimerkiksi ideoinnin, suunnittelun ja järjestelyjen kautta. Lisäksi yritykset haluaisivat olla mukana myymässä ja markkinoimassa omia tuotteitaan.

Keskustan kehittämissuunnitelmassa painotetaan edellä mainittuja lisalrella esille tulleita kehittämistarpeita liittyen keskustan viihtyisyyteen, palveluihin sekä tapahtumiin. **Erityisen suuressa asemassa keskustan kehittämisessä on kaupungin todellinen tahto ja halu ryhtyä kehittämistoimiin. Tässä tarvitaan yhteistyötä ja yhdessä tekemistä kaupungin, kaupunkilaisten, yritysten ja muiden eri toimijoiden välillä.**

MITÄ HYVÄÄ

PALVELUT

- kirjastopalvelut
- apteekki
- kampaamo-
/parturipalvelut
- ruokakaupat
- ulkoliikuntapaikat
- sisäliikuntapaikat
- huoltoasemat/korj
aamot
- kahvilat
- kauneus- ja
hyvinvointipalvelut
- ohjatut
liikuntapalvelut
- tietoliikenneyhteydet
- kulttuuripalvelut
- pankkipalvelut

VIIHTYISYYS

- turvallisuus
- siisteys
- katuvalaistus
- kausikoristelu
- esteettömyys
- viihtyisyys
- kevyen liikenteen väylät
- parkkipaikkojen riittävyys
- liikennejärjestelyt (vapaa-
ajan asukkaat)

MITÄ KEHITETTÄVÄÄ

VIIHTYISYYS

- ajanviettomahdollisuudet
- elinvoimaisuus / vireys
- liikkeiden sisääntulon
houkuttelevuus
- liikennejärjestelyt
- teiden ja katuja kunto
- tapahtumien määrä
- parkkipaikkojen riittävyys
(yrittäjät)
- nähtävyydet

PALVELUT

- postipalvelut
- joukkoliikenneyhteydet
- ravintolat

lisalmen valttikortit:

- Palvelut lähellä, laadukkaat palvelut
- Helppo ja sujuva arki
- Viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö
- Turvallinen, kotoisa kaupunki
- Tiivis kaupunkirakenne, sijainti Ylä-Savon keskuksena

4 Tavoitteet

Suunnittelun tavoitteet ja lähtökohdat käsittävät lisalmen ydinkeskustan alueen. lisalmen keskustan kehittämisen tavoitteena on luoda keskustasta entistä viihtyisämpi ja elävämpi, jossa on tapahtumia ja tekemistä iästä riippumatta. Viihtyisä ja elävä ympäristö koostuu monista tekijöistä sisältäen kaiken visuaalisesti havaitun ympäristön, jota havainnoidaan kaupungilla kuljettaessa. Tämä käsittää julkisen ympäristön (kuten torit, aukiot ja kadut), mutta toisaalta myös yksityisessä omistuksessa olevat rakennukset ja alueet. Viihtyisä kaupunkiympäristö luodaankin yhdessä kaupungin ja yksityisten omistajien kanssa ja se vaatii kummaltakin taholta yhteistyötä ja kiinnostusta kaupunkiympäristön kehittämiseen.

Viihtyisä julkinen ympäristö käsittää muun muassa riittävän valaistuksen, kalusteet, istutukset, rakennetut pinnat, liikenteen, siisteyden sekä näiden jatkuvan huolehtimisen. Elävyyttä saadaan kunnassa asuvista ja vierailevista ihmisistä, jotka käyttävät palveluita tuoden elämää kadulle. Keskustassa tulee olla syitä, miksi sinne tullaan ja miksi siellä vietetään aikaa. Elävä ja viihtyisä keskusta houkuttelee myös ulkopaikkakuntalaisia vierailemaan ja asioimaan kaupungissa.

lisalmen keskustan kehittämisen tavoitteena on luoda siitä entistä viihtyisämpi ja houkuttelevampi asuinympäristö, houkuttelevampi paikka tulla ostoksille, viettämään aikaa sekä käydä tapahtumissa. Katukuvasta tulee elävämpi ja näyteikkunoista persoonallisia erilaisine teippauksineen ja somistuksineen. lisalmeen luodaan uusia kaiken ikäisille sopivia tapahtumia ympäri vuoden ja vanhoja tapahtumia kehitetään ennestään. lisalmesta tehdään hyvä paikka elää, oleskella ja asioida niin asukkaille, vapaa-ajan asujille, muualta kunnassa asioiville kuin yrittäjilläkin.

Keskustan kehittämisessä huomioidaan lisalmen asukkaiden, yrittäjien ja kaupungissa vierailevien toiveet siitä, mitä keskustassa tulisi kehittää. Näkemykset kehittämistarpeista ovat tulleet esille FAR:in kyselyssä sekä keskustahackathonissa.

5 Toimenpiteet

ILME

Yksi lisälmen keskustan yleisen ilmeen ongelmakohta viihtyisyyden kannalta on tylsät näyteikkunat. Näyteikkunoiden pirstämiseksi vaihtoehtoisia toimenpiteitä ovat ikkunoiden teippaukset, näyteikkunakalusteet sekä ikkunan pitäminen näyttelytilana tai infoseinänä. Näillä keinoilla näyteikkunoista saadaan melko pienillä rahallisilla panostuksilla viihtyisemmän näköiset. Näyteikkunoiden kehittämiseen tarvitaan mukaan kaupungin lisäksi myös kiinteistöjen omistajat ja liikkeiden pitäjät. Kaupungin puolelta tarvitaan kannustusta uudistamaan näyteikkunoita, jotta liikkeiden omistajat ja yrittäjät haluavat lähteä tähän mukaan. Liikkeiden pitäjät ja kiinteistöjen omistajat saavat itse suunnitella teippauksen sisällön. Hyvä ajankohta ensimmäiselle ponnistukselle näyteikkunoiden kehittämisessä on lisälmen toukokuun siivouspäivä 2018.

Vaikka siisteyteen ollaankin kyselyn mukaan tyytyväisiä lisälmessä, niin esimerkiksi koirien jätökset ja roskien puute koetaan ongelmana. Roskiksia tulee lisätä ja ne tulee sijoittaa mahdollisimman tiheästi keskustaan, jotta roskat ja koirien jätökset päätyisivät niihin. Roskisten lisäksi keskustaan voisi myös lisätä siisteyden edistämiseksi koirankakkapussitelineitä.

lisälmen katukuvan elävöittämisessä yksi keino on hyödyntää kaupallisesti vilkkaimpien katujen liikkeiden edustoja niin, että liikkeet tulisivat osin ulos myymälästä. Näin liikkeet olisivat paremmin saavutettavissa ja havaittavissa. Tästä voisi tehdä ensin kokeiluja tapahtumien yhteydessä ja myöhemmin laajentaa koskemaan esimerkiksi joulun aikaa. Liikkeiden edustojen kaupallinen hyödyntäminen vaatii aktiivista tiedotusta yrityksille oikeista käytännöistä ja kannustusta kaupungin puolelta, jotta liikkeet uskaltautuvat ulos. Mahdollisuus ja säännöt katukuvan kaupallisesta hyödyntämisestä tulee myös ensin selvittää.

lisälmen keskustassa on muutamia ränsistyneitä rakennuksia, joiden julkisivuja tulee uudistaa tai mahdollisesti purkaa rakennukset. Erityisesti esille tulleita viihtyvyyttä heikentäviä rakennuksia ovat lisälmen Seurahuone, Siimeskulman kiinteistö, Seurahuoneen vastapäätä oleva rakennus sekä Pohjolankadun entinen putiikkiliike. Siimeskulma sijaitsee keskeisellä paikalla keskustassa, jossa kaikki keskustassa asioivat huomaavat rakennuksen.

lisälmen istutuksiin, vihreyteen ja koristuksiin ollaan pääasiassa tyytyväisiä, mutta näitä kuitenkin myös toivotaan lisää. Istutuksilla, koristuksilla ja kasveilla saadaan huoliteltu ja viimeistelty vaikutelma ympäristöstä. Istutusten ja koristelujen lisäksi myös laadukkaat pinnat ovat tärkeässä asemassa viihtyisyyden lisäämisessä. Laadukkaiden pintojen osalta lisälmen kulahtaneet penkit tulee uudistaa. Keskustaan myös kaivataan lisää penkkejä.

Linja-autoaseman ympäristö koetaan epäsiistinä alueena, jota tulee kehittää valoisammaksi ja värikkäämmäksi. Alueen yleisilmettä tulee kohentaa niin sisä- kuin ulkopuoleltakin esimerkiksi poistamalla turhat liput ja laput sekä kiinnittämällä valaistukseen ja koristuksiin huomiota.

Liikkeet osin ulos
myymälästä

-2018-

Näyteikkunoiden
pirstäminen

- ensimmäinen ponnistus
siivouspäivä 2018-

Linja-autoaseman
ympäristön
kohentaminen

-2018/2019-

Penkkien uusiminen ja
lisääminen

-2018/2019-

Lisää kukkaistutuksia,
kausikasveja, vihreyttä

-2018-

Lisää roskiksia

-2018-

Ränsistyneiden
rakennusten julkisivujen
korjaus

-2019/2020-

5 Toimenpiteet

TYHJÄT TILAT

lisalmissa on tyhjiään olevia tiloja, jotka eivät edistä elävän kaupunkiympäristön kuvaa, vähentäen samalla keskustan viihtyisyyttä. Tyhjiillä tiloilla on paljon potentiaalia ja niiden hyödyntämiseksi on paljon erilaisia mahdollisuuksia. Tyhjiät tilat tuleekin saada paremmin eri yritysten ja organisaatioiden käyttöön muun muassa lisäämällä tiedotusta tyhjien tilojen hyödyntämisen mahdollisuuksista ja säännöistä.

Yritystoimintaan liittyen tyhjiä tiloja voidaan hyödyntää järjestämällä tiloissa tapahtumia aloittaville yrityksille, joissa kerrotaan jaettujen tilojen yrityskokemuksista. Tyhjien tilojen hyödyntämistä voidaan kokeilla myös osuuskuntakokeilussa, jossa yritystoiminnasta kiinnostuneet ja aloittavat yritykset voivat tutustua yritystoimintaan. Osuuskuntakokeilun kohderyhmää ovat esimerkiksi maahanmuuttajat, työttömät ja sivutoimiyrittäjät.

Yhä suosittumaksi tullutta pop up -konseptia voisi kokeilla lisalmissa pop up -myymälöiden, ravintoloiden ja kahviloiden muodossa. Tällä hetkellä lisalmissa ei ole toimivaa pop up -konseptia, joten tämä tulee kehittää ja esimerkiksi voidaan ottaa esimerkiksi Kuopion pop up -konseptista. Pop up -myymälöitä, -ravintoloita ja kahviloita voisi kokeilla esimerkiksi tapahtumien aikana ja sesonkeina: joulun aikaan tyhjiä tiloista voidaan tehdä pop up -joulumyymälöitä ja kesäisin kesäkahviloita tai -ravintoloita. lialmeen on kyselyssä toivottu lisää viihtyisiä terasseja, katukahviloita ja -ravintoloita. Kaupungin tulee kannustaa yrityksiä kokeilemaan pop up -konseptia ja esimerkiksi tarjota yrittäjille houkuttelevia tarjouksia.

Nuorilla ei ole lisalmissa kunnollista oleskelupaikkaa, jossa olisi nuoria kiinnostavaa tekemistä. Yhdestä (esimerkiksi torinkulman tai linja-autoaseman tyhjistä tilasta) tai muutamasta tyhjistä tilasta voisi tehdä nuorille oleskelupaikan, josta löytyisi pelejä ja muuta nuoria kiinnostavaa tekemistä. Tässä tulee konsultoida nuoria ja tehdä yhteistyötä heidän kanssaan. Vastuu suunnittelusta olisi kaupungin nuorisotoimella sekä Feel me:llä. Oleskelupaikan tekemiseen voisi hakea rahoitusta Olvisäätiöltä tai Yritys-Veturi-rahoituksesta.

Tyhjiä tiloista
tiedottaminen

-2018-

Osuuskuntakokeilu
tyhjiin tiloihin

-ensimmäinen kokeilu
2018-

Tyhjiin tiloihin tapahtumia
aloittaville yrityksille

-2018/2019-

Nuorille oleskelupaikka
tyhjiin tiloihin

-2018/2019-

Pop up -myymälöitä,
ravintoloita ja kahviloita
tyhjiin tiloihin

-ensimmäinen kokeilu
2018-

5 Toimenpiteet

LIIKENNEJÄRJESTELYT

Tiestöön ja liikennejärjestelyihin liittyen kehitettävää lisälnessä nähdään erityisesti katujen ja tiestön heikossa kunnossa, joka vaikuttaa myös keskustajaman viihtyisyyteen. Heikkokuntoiset kadut ja kevyen liikenteen väylät tulee kunnostaa ja kaduista ja teistä tulee huolehtia myös muun muassa talvella auraamalla näitä aktiivisesti. Pyöriteitä ja kevyen liikenteen väyliä kaivataan kyselyn mukaan lisälmeen lisää. Mahdollisuudet uusiin pyöriteihin ja kevyen liikenteen väyliin tulee selvittää.

Liikenneturvallisuuteen tulee kiinnittää enemmän huomiota esimerkiksi lisäämällä kiertoliittymiä vaarallisiin risteyksiin sekä hillitsemällä ylinopeuksia esimerkiksi peltipoliiseilla tai digitaalisilla nopeusrajoituskyteillä. Erityisesti vaarallisena paikkana nähdään Pohjolankatu.

Keskustaan toivotaan kävelykatua, joka voisi olla esimerkiksi Louhenkatu. Louhenkadun muuttamista kävelykaduksi voisi aluksi kokeilla esimerkiksi kesällä muutaman kuukauden ajan ja jatkotoimenpiteenä kävelykadun voisi osittain kattaa. Hyvä vaihtoehto kävelykadulle olisi myös *shared space* -tila, joka on nopeusrajoitettu jaettu tila ilman erillisiä ajoratoja, jalkakäytäviä ja pyöriteitä. Tämän vyöhykkeen sisälle ei myöskään sisälly liikennemerkkejä ja kieltotauluja.

Kyselyssä erityisesti yrittäjät näkevät tarpeellisena lisätä parkkipaikkoja lisälmen keskustaan. Parkkipaikkojen osalta kaivataan lisää ilmaisia parkkipaikkoja pidemmällä parkkiajalla. Parkkipaikkojen osalta tulee selvittää riittävätkö nykyiset parkkipaikat ja mihin parkkipaikkoja voisi tarpeen vaatiessa lisätä. Kyselyssä parkkipaikkoja on toivottu mm. linja-autoaseman lähelle, kirjastolle ja torin lähistölle.

Katujen ja kevyen liikenteen väylien kunnostus

-2018/2019-

Kävelykatu keskustaan tai vaihtoehtoisesti *shared space* -alue.

-2018/2019-

Selvitys uusista parkkipaikoista

-2018/2019-

Selvitys uusista pyöriteistä ja kevyen liikenteen väylistä

-2018/2019-

Liikenneturvallisuuden parantaminen mm. Pohjolankadulla

-2018/2019-

5 Toimenpiteet

PALVELUT

Palveluiden osalta lisälmeen toivotaan lisää harrastus- ja ajanviettomahdollisuuksia, ravintoloita ja kahviloita, nuorille ja lapsille suunnattuja palveluita sekä erikoisliikkeitä. Lisäksi erityisesti postipalveluissa on kyselyyn vastanneiden mukaan kehittämisen varaa. Kaupungin julkisia palveluita tuleekin kehittää ja päivittää mahdollisuuksien mukaan niin, että ne vastaavat asukkaiden tarpeita ja toiveita.

Harrastus- ja ajanviettomahdollisuuksien osalta yksi toimenpide on Paloisvuoren portaiden rakentaminen, jossa tarkoituksena on rakentaa portaat yhteisrahoituksella. Tähän haastetaan mukaan kaikki eri tahot. Eri tahot (esim. yritykset, urheiluseurat, järjestöt ja yksityiset henkilöt) voivat ostaa yhteisrahoituksella yksittäisiä portaita, joiden ilmeen ostaja päättää. Jokaiseen portaaseen tulee myös ostajan nimi. Portaissa voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan Lunawoodin lämpöpuutuotteita. Portaiden rakentamisen jälkeen jälkihaasteena haastetaan asukkaat liikkumaan, osallistumaan ja huolehtimaan yhdessä portaiden kunnossapidosta. Portaiden valmistumisen jälkeen Paloisvuoren huipulle voidaan myöhemmin suunnitella korkeaa tornia, jossa saa tehtyä viimeisen urheilurutistuksen. Portaiden rakentaminen on koettu tärkeäksi sekä keskustahackathonissa että kyselyssä.

Elävä ja vireä kaupunki tarvitsee asukkaita, jotka käyttävät palveluita, ja jotka toisaalta myös luovat palveluita. Hyvistä asumisen edellytyksistä tulee huolehtia ja rakentaa mahdollisuuksien mukaan lisää eri elämäntilanteet huomioon ottavaa asumista keskustaan sekä houkutella ihmisiä asumaan keskustaan.

Lisälmen uimarannan kehittäminen koetaan tärkeänä niin kyselyssä kuin keskustahackathonissakin. Uimarannalle toivotaan lisää palveluita, kuten kesäkahviota. Lisäksi uimarannalla voisi järjestää enemmän ohjattua toimintaa nuorille ja lapsille, kuten esimerkiksi rantalentopalloa. Uimarannan kehittämiseksi tulee laatia kehittämissuunnitelma.

Yksi mahdollisuus saada lisälmeen toivottuja ravintola- ja kahvilapalveluita sekä kauppapalveluita on myös *tyhjiin tilojen* -kohdassa mainittu pop up -konseptin kokeilu. Pop up -konseptilla ravintoloihin, kahviloihin ja liikkeisiin saadaan myös vaihtuvuutta. Kaupungilla on tässä suuri merkitys tiedottamisessa, jotta eri yritykset tietävät mahdollisuudesta pitää pop up -liikettä.

Linja-autoaseman aukiosta on tarkoituksena luoda toimintapuisto, mihin on jo olemassa suunnitelma, mutta toteuttamistapaa ei ole vielä päätetty. Tarkoituksena on luoda aukiosta vähitellen toimintapuisto, jossa on kiinnostavaa tekemistä jokaiselle iästä riippumatta (esimerkiksi osallistavia uusia pelejä). Linja-autoaseman aukion uudistamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi innovatiivista hankintaa, jossa tarjoajat osallistuvat suunnitteluun. Suunnitelmassa voi olla eri hintaisia ratkaisuja, joihin on mahdollista osallistua joukkorahoituksella ja osallistaa käyttäjät valintaprosessiin mukaan. Lisärahoituksella tai joukkorahoituksella voidaan hankkia toimintapuistoon lisätoimintoja.

Paloisvuoren portaiden rakentaminen

-aloitus 2018-

Kauppoja, kahvila- ja ravintolapalveluita pop up -konseptin kautta

-2018-

Uimarannalle kesäkahvio ja kehittämissuunnitelma

-kesä 2018/2019-

Julkisten palvelujen kehittäminen keskusta-alueella

-2019/2020-

Linja-autoaseman aukion toimintapuisto

-2020-

Lisää asumista keskustaan

-2020-

5 Toimenpiteet

TAPAHTUMAT

lisalmeen toivotaan lisää uusia edullisia tai ilmaisia koko perheen tapahtumia ja myös vanhojen tapahtumien päivittämistä. Ehdotuksia erilaisista uusista tapahtumista ovat mm. ruokatapahtumat, kirpputoritapahtumat, kävelytapahtumat, luontoon liittyvät tapahtumat, pop up -tyyppiset tapahtumat sekä historiaan liittyvät tapahtumat, kuten keskiaikaiset markkinat. Tapahtumiin toivotaan lisää uusia mielenkiintoisempia esiintyjiä sekä tapahtumien (kuten siivouspäivän) vapaampaa levittäytymistä maksutta. Tapahtumien tiedottamisen osalta toivotaan muun muassa tiedotuskanavien kehittämistä.

Tapahtumien osalta toivotaan ympärivuotisempaa tapahtumatarjontaa ja päivä tapahtumien lisäksi iltapäivä- ja iltatapahtumia. Toimijoiden kesken toivotaan laajempaa yhteistyötä ja avoimuutta. Yhteistyö käsittää myös muut kunnat niin, että mahdolliset tapahtumien päällekkäisyydet saadaan karsittua. Tapahtumien aikana terassien, ravintoloiden ja erikoisliikkeiden aukioloaikoja on hyvä pidentää ja tähän tulee kannustaa lisälmen yrityksiä. Pidentetyt aukioloajat sekä oheisohjelman tarjonta toisivat lisää elävyyttä keskustaan tapahtumien aikana.

Erityisesti torin tapahtumien kehittäminen koetaan tärkeänä lisälmessä. Torille kaivataan nykyistä monipuolisempia tapahtumia ja vilkkaampaa torielämää. Tapahtumajärjestäjien avuksi torille voisi hankkia telttoja tai rakentaa katettuja alueita huonon sään varalle. Esimerkki uudesta tapahtumasta torille on Riistamiesten kaupunkirokka -tapahtuma, joka järjestettäisiin vuosittain marraskuussa. Tapahtuman tarkoituksena on tuoda esille luontoarvoja, lisätä tietoisuutta riistanhoitotyöstä ja valistaa nuoria. Kaupunkirokassa yhtenä vetonaulana tarjoillaan kaupunkilaisille hirttejä ja lisäksi myynnissä on oheis-

tuotteita ja riistaruokia. Ehdotuksia erilaisista uusista tapahtumista torille ovat erityisesti uudet (ilmaiset) konsertit, joissa esiintyisi nimekkäitä esiintyjiä. Muita tapahtumia voivat olla esimerkiksi koulujen päätöskonsertti sekä musiikkiin, kuvataiteeseen ja näyttelemiseen liittyvät tapahtumat.

Ylä-Savossa ei ole kuntien yhteistä digitaalisia kanavaa, josta näkisi kaikkien kuntien tapahtumat. Tieto tapahtumista tulisi saada kootusti yhdestä paikasta. Tähän yhtenä ratkaisuna on digitaalinen tapahtuma-alusta, josta löytyisi tieto kaikista lisälmen sekä muiden seudun kuntien tapahtumista. Tapahtumista tulee tiedottaa useiden eri medioiden kautta ja siellä, missä ihmiset liikkuvat, kuten torilla ja kulttuurikeskuksessa. Keskeiselle paikalle, esimerkiksi torille, voisi sijoittaa myös sähköisen tapahtumien ilmoitustaulun.

lislalmen sataman ympäristöä tulee kehittää ja elävöittää entisestään. Satama voisi esimerkiksi toimia entistä tehokkaammin tapahtumapaikkana. Alueella on jo nyt tapahtumia, kuten kalamarkkinat ja soututapahtuma, mutta näitä pitäisi uudistaa ja herättää henkiin.

lislalmen linja-autoasemalle on suunnitteilla toimintapuisto, josta tulee sen valmistuttua hyvä tapahtumapaikka, johon sopisi esimerkiksi liikuntatapahtumat ja isovanhempien sekä lastenlasten yhteiset tapahtumat. Liikuntatapahtumia voivat olla esimerkiksi katusähly, fitness sekä lasten juoksutapahtumat.

Tapahtumien aikana pidemmät aukioloajat ja oheisohjelman tarjonta

-2018-

Torille telttoja tapahtumanjärjestäjille

-2018-

Riistamiesten kaupunkirokka

-marraskuu 2018-

Ylä-Savon kuntien seudullinen yhteinen digitaalinen tapahtuma-alusta

-2018/2019-

Sähköinen tapahtumien ilmoitustaulu

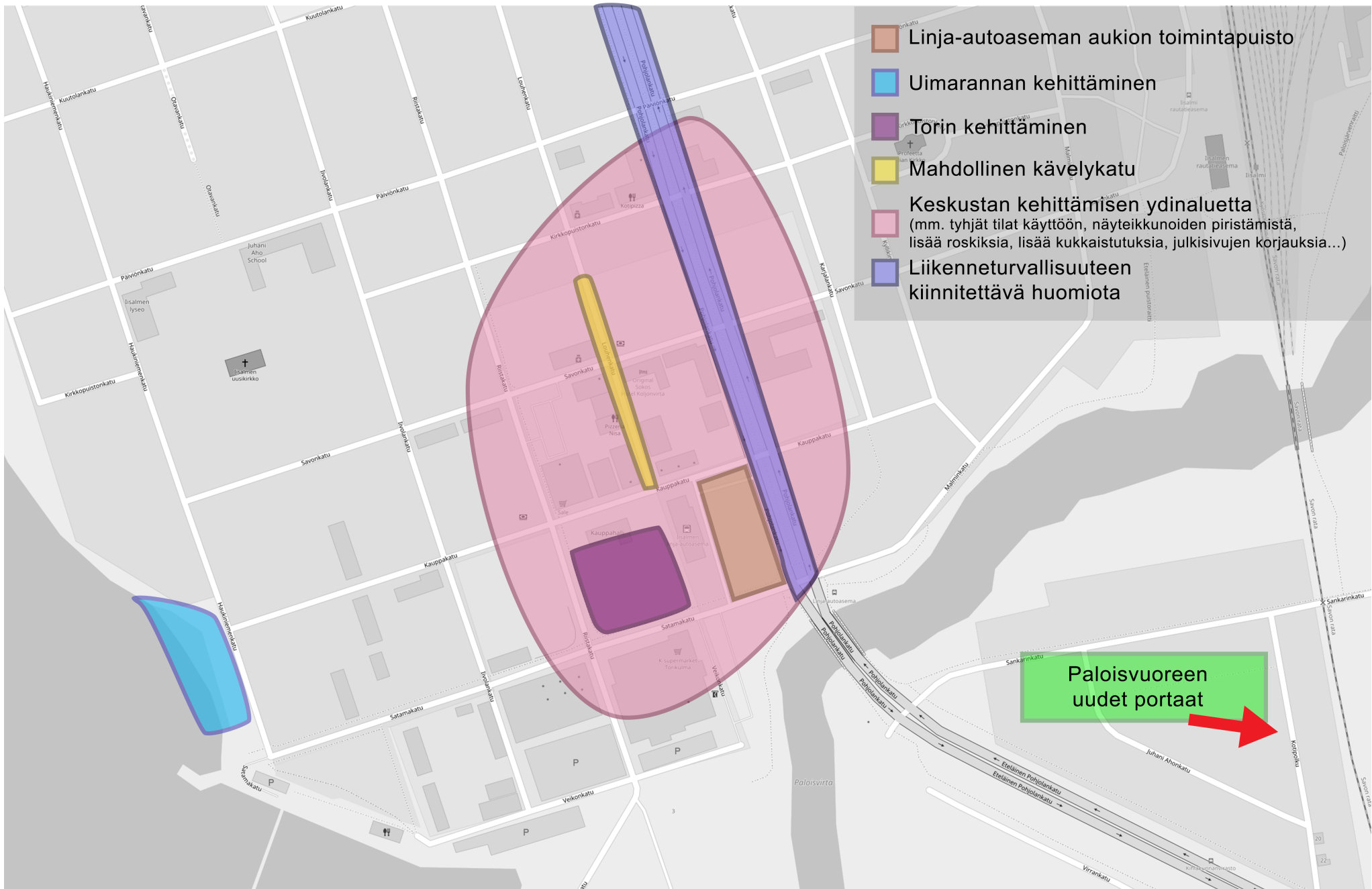
-2018/2019-

Sataman tapahtumien kehittäminen

-2018/2019-

Uudet tapahtumat linja-autoaseman toimintapuistoon

- 2020 (toimintapuiston valmistuttua)-

Oli ilo!